РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 10-го цьвітня 1917. Ч. 42. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, April 10, 1917. No. 42.

ВІЙНА ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ ПРОГОЛОШЕНА.

РОСІЇ ГРОЗИТЬ ДОМОВА ВІЙНА. – РОБІТНИКИ ПРОТИ ТЕПЕРІШНОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

ВІЙНА З НІМЕЧЧИНОЮ:

ПРОГОЛОШЕНЄ ВІЙНИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ВАШИНГТОН, 6. цьвітня. — **Президент Вілсон підписав о год. 12.15 в полудне воєнну резолюцію, ухвалену сенатом і палатою послів.**

Безпосередно по тім видав президент проклямацію до населеня Злучених Держав, оголошуючи воєнний стан між Злуч. Державами і Німеччиною.

(Повний зміст проклямації президента поданий на стороні 2-гій).

АМЕРИКАНСЬКІ ВЛАСТИ ВЗЯЛИ В ПОСІДАНЄ 91 НІМЕЦЬКИХ КОРАБЛІВ.

ВАШИНГТОН, 6. цьвітня. — **Правительство Злучених Держав взяло нині в посіданє всі німецькі кораблї, які находили ся від початку війни в американських пристанях. Число забраних німецьких кораблів виносить 91 на 351.820 тон: їх вартість оцінюють на 126.540.000 долярів.**

Залогу кораблів інтерновано яко воєнних полонених.

Машини на всіх кораблях ушкоджені.

Після урядового донесеня департаменту фінансів, машини на всіх кораблях є основно знищені. Щоби направити машини і зробити кораблї ужиточними, треба 4 до 6 місяців часу. Окрема комісія, зложена з інжинірів, має оглянути докладно зроблені шкоди і предложити департаментови точний звіт.

На „Еліс Айленд" інтерновано около 1.500 німецьких моряків.

НЮ ЙОРК, 6. цьвітня. — Перебранє 27 німецьких кораблів, які находять ся в тутешній пристани, відбуло ся зовсім спокійно і без жадних надзвичайних випадків.

О год. 3.45 рано прибув комісар Мелон зі штабом своїх урядників і міліцією до Гобокен. Комісар удав ся до кождого корабля, повідомляючи командантів про зарядженє властий. Команданти видали приказ побудити залогу, полишаючи морякам дві години часу для спакованя своїх річий. Опісля перевезено моряків і офіцирів під сильною сторожию міліції на остров „Еліс", де їх уміщено в бараках, призначених для імігрантів.

Загальне число інтернованих виносить 325 офіцирів і 1.200 моряків.

Німецькі моряки висадили у воздух корабель „Корморан".

ВАШИНГТОН, 7. цьвітня. — **Департамент маринарки одержав нині вістку, що німецькі моряки висадили у воздух корабель „Корморан", який був інтернований в пристани американського острова Гуан.**

Залога корабля не услухала візваня американських властий і висадила його при помочи динаміту у воздух. Підчас експльозії згинуло 7 німецьких моряків. 20 офіцирів і 333 моряків інтерновано.

(Корабель „Корморан" числив 10.000 тон. Первісна назва корабля була „Рязань" і він належав до російської корабельної компанії. Його зловив свого часу німецький кружляк „Емден", почім його перемінено також на кружляк. Утікаючи перед японськими кораблями, він заплив до американської пристани острова Гуан).

Німецькі кружляки недалеко берегів Злучених Держав?

ВАШИНГТОН, 7. цьвітня. — **Департамент маринарки одержав вістку, що в околиці Вірджінія Кейпс і Нантукет, появили ся німецькі кружляки.**

Маринарські власти видали пересторогу, щоби всі торговельні кораблї, які находять ся недалеко східного побережа Злучених Держав, схоронили ся до пристаний.

Відділи воєнних патрульних кораблів одержали приказ перешукати американські води. Доси не спостережено нічого, що могло би вказувати на присутність німецьких кружляків.

5 МІЛІЯРДІВ ДОЛЯРІВ ВОЄННОГО КРЕДИТУ.

ВАШИНГТОН, 7. цьвітня. — На першім засіданю конґресу будуть внесені законопроєкти в справі воєнного кредиту. **Жаданий на початку воєнний кредит буде виносити 5 міліярдів долярів. З того 3 міліярди є призначені на воєнні цїли Злучених Держав, а 2 міліярди будуть призначені на воєнну позичку для аліянтів.**

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ А СОЮЗНИКИ НІМЕЧЧИНИ.

ВАШИНГТОН, 8. цьвітня. — **Злучені Держави зажадають в протягу тижня, щоби Австро-Угорщина, Туреччина і Болгарія зазначили ясно своє становище супроти Злучених Держав.**

Все вказує на те, що зірванє зносин зі союзниками Німеччини не може бути довше відкладане.

ПОСИЛКА ЛИСТІВ І ГРОШИЙ ДО ОСЕРЕДНИХ ДЕРЖАВ ЗАСТАНОВЛЕНА.

ВАШИНГТОН, 7. цьвітня. — **Головний почтмайстер Бурлесон застановив нині почтову службу до Німеччини на час війни і повідомив всі почтові уряди, щоби не приймали також почти, призначеної для Австро-Угорщини, Болгарії і Туреччини тому, що вона не може бути доручена, не йдучи через Німеччину. Почта зі згаданих країв, яка прибуде до Злучених Держав, буде адресатам доставлена.**

Генеральний почтмайстер застановив також пересилку гроший між Німеччиною і Злученими Державами. Міжнародні перекази, виставлені німецькими урядами почтовими, почавши від 6. цьвітня не будуть вже виплачувані.

В РОСІЇ.

9.630 ПОЛОНЕНИХ, 15 ГАРМАТ І 150 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

БЕРЛІН, 6. цьвітня. — **Підчас наступу німецьких військ над Стоходом (на Волини) полонено 130 російських офіцирів і 9.500 салдатів та здобуто 15 гармат і 150 машинових крісів.**

БОМБАРДОВАНЄ СОКАЛЯ.

ПЕТРОГРАД, 6. цьвітня. — Урядовий російський звіт доносить:

„По попереднім бомбардованю німецькі війска розпочали наступ і здобули часть наших окопів під Пляканен (13 миль на полудне від Риги). Однак переведено протинапад і неприятеля прогнано зі занятих ним становищ.

„Десять наших літаків бомбардувало з добрим успіхом зелізничу стацію в Сокали, зелізничий шлях коло Свинюхів і инші важні точки поза боєвим фронтом неприятеля".

—o—

РОСІЇ ГРОЗИТЬ ДОМОВА ВІЙНА.

ПЕТРОГРАД, 8. цьвітня. — **Небезпека домової війни, яка грозить Росії, доси ще не усунена. Дотепер мають перевагу партії, які домагають ся републиканського устрою держави. Однак богато людий не може погодити ся з гадкою, щоби монархія була раз на все усунена. Ніхто не бажає собі повороту давної самовлади, але поза Петроградом велика часть населеня є тої гадки, що Росія може удержати ся лише при монархічнім устрою держави.**

Робітники хотять повалити теперішне правительство.

Виконуюча власть спочиває тепер в руках провізоричного кабінету, екзекутиви думи, військової комісії і ради робітників та жовнірів. Перші три тіла працюють згідно, але рада робітників і жовнірів робить трудности.

Перед кількома днями делеґати робітників і жовнірів побоювали ся, що проти них є плянована протиреволюція, і тому вони порішили увязнити членів екзекутиви думи і членів провізоричного правительства. З наказами арештованя і в окруженю відділів жовнірів з наїженими баґнетами удали ся представителї ради робітників до Таврійської палати, де дума відбуває наради, щоби перевести арештованє. Мусїли однак відступити від виповненя свого наміру, коли проти них виступила компанія Преображенського полку ґвардії, обсаджуючи вхід до будинку думи.

„Наша вітчина в небезпеці", заявив Родзянко.

ПЕТРОГРАД, 7. цьвітня. — **Нині прибула з боєвого фронту делеґація до думи і передала екзекутивному комітетови резолюцію, ухвалену жовнірами першої армії. В резолюції висказуєть ся жаль, що рада робітників і жовнірів висилає до війска без попередного дозволу провізоричного правительства відозви і поклики, які викликують серед війска непорозуміня. Армія — говорить ся дальше в резолюції — зложила присягу вірности новому правительству і тому лише його закони і розпорядженя треба вважати обовязуючими.**

Подібна делеґація прибула також з рамени чорноморської фльоти і залоги кріпости Севастополя. Резолюція сеї делеґації звучить:

„Говорім отверто, як в часї мира. Памятайте, що за місяць розпічнуть ся великі битви. Тоді Росія або розпічне нове свобідне житє, або буде знищена Німеччиною. Ми мусимо позбути ся давного недовіря, яке було перешкодою для жовнірів і офіцирів, аби подати собі руки до спільної праці".

Президент думи, Родзянко, дав делеґатам отсю відповідь:

„Нашою цїлию є побідити. Тому ми мусимо підпирати нове правительство і дати йому всяку поміч, яка є конечна, щоби віднести побіду. Не можемо примикати своїх очий перед дійсностию, що наші війска потерпіли над Стоходом значний удар. Нехай се буде пересторогою для тих, котрі не хотіли забути на свої особисті згляди. Горожани, до праці! Всї за одного, один за всїх! Досить незгоди! Наша вітчина в небезпеці!"

Мілюков домагаєть ся безуслівно Царгороду для Росії.

Міністер для заграничних справ, проф. Мілюков, одержавши вістку про оголошенє воєнного стану між Злученими Державами а Німеччиною, заявив, що воєнні цїли аліянтів відповідають гадкам, які висказав у своїй промові президент Вілсон.

Проф. Мілюков сказав:

„Свого часу президент Вілсон заявив був: „Мир без побіди". Тими словами поставив він перегороду між нами а своєю програмою. Але нині ся перегорода вже впала. Бо коли би аліянти хотіли нині зречи ся цїлковитої побіди, то програма президента ніколи не могла би бути здійснена. **Карту Европи дасть ся лише тоді змінити так, як сього домагають ся президент Вілсон і аліянти, коли Німеччина буде поборена і розоружена.**

„Побіда без поширеня земель, як се думають німецькі соціялісти, є немислима. **Дарданелї мусять безуслівно прийти в посіданє Росії. Ми не можемо вдоволити ся самим зневтралізованєм Дарданелів,** бо коли чужим воєнним кораблям буде вільно переїздити через Босфор на Чорне море, то ми мусїли би сильно зоружувати побережа Чорного моря. Коли Дарданелї позістануть в посіданю Туреччини, то в дійсности будуть вони належати до Німеччини, а на се ми не можемо ніколи згодити ся. **Таксамо й Вірменія мусить бути раз на все освобождена зпід турецького ярма і віддана під опіку Росії.**

Поділ австро-угорської держави.

Щодо дальших змін в карті Европи проф. Мілюков заявив:

„Політичні границї Німеччини, Австрії і Угорщини мусять в будучности бути згідні з етноґрафічними границями. **Австро-Угорщину треба розділити. Ми рішили утворити нову чесько-славянську державу і велику Сербію. ГАЛИЧИНУ З ПОЛЬСЬКИМ І УКРАЇНСЬКИМ НАСЕЛЕНЄМ БЕРЕМО СОБІ, ЩОБИ ЗЛУЧИТИ Її З ПОЛЬЩЕЮ І З НАШОЮ УКРАЇНОЮ. Семигород буде злучений з Румунією, а Італія одержить всі землї, в яких населенє говорить по італійськи".**

Помиренє Росії з Німеччиною вважає Мілюков за виключене. При кінци заявив він, що німецька фльота мусить бути знищена і сконфіскована, щоби раз на все унеможливити мрії Німеччини про сьвітову державу.

Мирові услівя російських соціялістів.

ПЕТРОГРАД, 7. цьвітня. — **Міністер справедливости, др. Керенський, заявив, що лише тоді буде можливо з Німеччиною розпочати вступні мирові переговори, коли німецький нарід, ідучи за приміром народа російського, повалить престол цїсаря.**

Таку заяву помістила урядова пресова аґенція. Вона звучить:

Телеґрами з Копенгаґен доносять, що в четвер в німецькім парляменті провідник більшости соціял-демократичної партії, др. Едвард Давід, заявив був у своїй промові, що Мілюков і його прихильники відносять ся з ненавистию до Німців і тому можна покладати свої надії лише на провідників соціялістичної партії: Керенського і Чхеідзе.

Беручи під увагу вісти про отсю заяву, Керенський висказав такий погляд:

„На підставі неповних інформацій, які подала преса, годі виробити собі докладний осуд. Передівсїм я мусів би знати, якого рода є надії, котрі посол Давід покладає на мене і на Чхеідзе.

„Коли він припускає, що ми були би за заключенєм окремого мира, то він дожиє великого розчарованя. Колиж однак він думає, що німецький нарід має намір піти за нашим приміром і повалити цїсарський престол, то зовсїм природно ми дуже радо се повитаємо, бо тоді ми мали би більшу свободу діланя і була би можливість розпочати вступні мирові переговори.

„Я переконаний, що народи, які опинили ся в небувалій доси війні, лекше можуть прийти до взаїмного порозуміня і можуть скорше осягнути вдоволяючі результати, ніж монархи, які є найбільше відповідальні за страшну різню народів".

Кадетська партія за демократією.

ПЕТРОГРАД, 8. цьвітня. — **Партія конституційних демократів (кадетів), яка недавно заявила ся була за републикою, одноголосно ухвалила на нинїшних зборах резолюцію, в якій домагаєть ся демократичної і парляментарної форми правлїня.**

Князь Долгорукий, предсїдатель головного виділу партії, промовляв на зборах за дальшим веденєм війни.

Рільничі заворушеня в Самарі.

ЛОНДОН, 7. цьвітня. — З Петрограду доносять, що в кількох повітах самарської губернії прийшло до заворушеня. **Селяни** домагають ся, щоби сейчас розділити поміж них державні землї.

В НІМЕЧЧИНІ:

Проєкт реформи в Німеччині на найблизшім засїданю парляменту.

АМСТЕРДАМ, 7. цьвітня. — **Справа реформи, за якою заявили ся також канцлер і цїсар, буде небаром полагоджена.**

Вже на найблизшім засїданю парляменту дотична комісія предложить законопроєкт щодо реформ в німецькій державі, а з окрема в Прусах. З огляду на те, що за переведенєм реформи заявили ся майже всї партії, тому її переведене відбудеть ся без великих трудностий.

Пануе загальне переконанє, що переведенє реформи не то що не ослабить воєнних операцій, але противно, зєднить ще сильнійше всї верстви Німеччини, які бачать у теперішній війні боротьбу о житє і смерть німецького народу.

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦЇ!

КОЛИ ДАРЕМНІ БУЛИ ВСЇ ПОКЛИКИ, ВСЇ ПРОСЬБИ, ВСЇ ЗАЗИВИ І ВКАЗІВКИ, ТО НА СЕ РАДИ НЕМА. ХТО ДІЙСНО МАЄ УКРАЇНСЬКЕ СЕРЦЕ, ТОЙ ПЕВНО МАВ НАГОДУ ПІЙТИ ЗА НАРОДНИМИ КЛИЧАМИ І ЗРОБИТИ ВСЕ ПОТРІБНЕ ДЛЯ----- **УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ.**

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 428 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся.

З біжучої хвилі.

Серед хвиль заверухи виходять на верх людські пристрасти. Як підчас пожару являють ся нераз рабівники та крадуть серед замішаня людське добро, так підчас війни появляють ся нераз недолюдки, котрі зводять тоді особисті порахунки. Вони иноді доносять до власти на рідного брата, з котрим вони хвилево гніваються ся. Перед властию оклевечують вони свого брата, неначе би він був нельояльним громадянином супроти держави. А що підчас війни нема часу докладно розбирати справи, тому часто терплять муки, вязницю, засланє, а навіть і тратять житє зовсім невинні люди. Такого злочину допускають ся виродки суспільности, яких ми називаємо **денунціянтами, донощиками.** На сім місци ми перестерігаємо наших людий перед таким злочином. Будьмо людьми і в найтяжших хвилях житя. Памятаймо на засаду: „**Не сьвідчи ложно на ближнього твого**".

З другої сторони треба держати язик за зубами і пильно стерегти ся донощиків, які будуть продовжувати своє ремесло. Вони будуть нарочно провокувати невинних людий. Коли вони негідно будуть ложно сьвідчити на свого брата, то нема иншої ради, як віддати їх в руки законної власти безпеченства. Клевета — се тесаме, що простий розбій. Тому проч з клеветою, особливо підчас нещевної хвилї!

Останні вісти з Петрограду доносять, що нове правительство Росії увільнило із засланя 500 політичних закладників, яких забрано із завойованих Росією земель. Треба догадувати ся, що в тім числї є найбільше Українців.

Останне число чорносотенного „Свѣта" доносить, що в найкоротшім часї до Америки має приїхати з Росії партія галицьких кацапчуків, „числомъ отъ 3 до 5 человѣкъ, во главѣ съ товарищемъ предсѣдателя Народнаго Совѣта Прикарпатской Руси (тим предсїдателем є ославлений хапун Дудикевич — Ред. „Свободи"), присяжнымъ повѣреннымъ Маріаномъ Ѳеофиловичемъ Глушкевичемъ".

Отже нова радість для американських Українців. Приїзджають „нові делегати", які подадуть собі руку зі швайцарським делегатом і разом візьмуть ся ширити кирицю, роздор і назадництво між українським громадянством в Америці. Нехай жеж українська суспільність в Америці зверне на се пильну увагу!

Та сумніваємо ся, чи новим посланникам кацапства вдасть ся тут щонебудь путнього зробити. В Америці готова стрінути їх тасама доля, як їх попередників — Луцика і Ґецева. Перший з них від якогось часу пропав без слїду, а другий зі встидом мусів повертати під царський покров, до Ростова над Доном (де й умер), відки тепер має приїхати господин Глушкевич з компанією.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

НАШІ ОБОВЯЗКИ СУПРОТИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Стало ся те, чого можна було надіяти ся від кількох послїдних місяців. Правительство і нарід Злучених Держав станули на воєнній стопі проти Німеччини. Українські іміґранти! Памятайте про свої обовязки супроти Вільної Землї Вашінґтона, на якій Ви знайшли захист і добробут. Памятайте, що ми мусимо бути льояльні супроти нашої прибраної Свобідної Вітчини! Памятайте, що Америка не була для нас мачохою, а противно: заопікувала ся нами неначе рідними дїтьми! Памятайте, що ми покинули старий край, бо там неволя і пансько-шляхотський канчук свистав нам над головою і жандармський баґнет блищав нам перед очима. Ми примандрували до Злучених Держав і відразу стали вільними і стрінули красшу долю.

Памятайте, Українцї, що правительство Злучених Держав візвало свій нарід, аби ратувати наших нещасних земляків, які в старім краю терплять страшну нужду. Правительство Злучених Держав, проголошуючи „Український День", признало нас народом і дало доказ, що на случай потреби впімнеть ся о наші права.

Українцї! Памятайте, що Вашим сьвятим обовязком є любити Свобідну Америку і боронити слави американського прапора.

СТАВАЙМО ПІД ПРАПОР ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Америка находить ся у воєннім станї з Німеччиною. Так рішив конґрес у Вашінґтонї.

Се важна подія в історії Америки. Війна нарушить увесь порядок буденного житя великої держави. Може воєнний стан в Злучених Державах Америки не буде такийсамий, як в европейських державах, та всетаки буде се **виїмковий стан.** Які зарядженя поробить держава, покаже найблизша будучність. Їх відчуе певно кождий горожанин і кождий инший мешканець Америки. Тут розходить ся о забезпеченє держави перед зовнїшним ворогом і тому обовязком правительства є ужити всїх средств, які воно має під руками. Є се **надзвичайні средства осторожности,** бо і надзвичайні відносини запанували.

Нїхто з нас добровільно не хоче війни і не ми рішали про війну. Коли би ми навіть мали змогу рішати, то наш голос був би в меньшости. Ми однаково мусїли би йти за більшостию. Прямо тому, що ми не є анархісти. Ми узнаємо лад і порядок в державі, в народї, в орґанїзаціях. Всюди рішає більшість, а культурна меньшість мусить числити ся з волею більшости. Так і в тім випадку: **Більшість представників населеня рішила війну і тому ми,** яко люди з розумом, **мусимо піддати ся законному рішеню** народних вибранців. Колиб навіть знайшли ся такі, що хотїли би противити ся сїй ухвалї, то що вони вдіялиб? Тільки хиба, що виставили би себе на небезпеку та законні переслїдуваня. А таке становище було би що найменьше нерозумним. Ми надїємо ся, що всї наші люди зрозуміють положенє і серед тяжких часів будуть руководити ся холодним розумом.

Правительство виконує волю більшости населеня. Воно обовязане робити все після своїх найлїпших сил, аби забезпечити і край і всї народи Америки перед ворогом. І правительство певно відкликнеть ся до всїх горожан і всїх инших мешканців о поміч. І тут ми мусимо зрозуміти наш обовязок. Ми є передівсїм живі люди. **Ми обовязані ратувати своє житє і житє наших родин.** З житєм треба по можности ратувати і наш скромний маєток. Коли правительство має на цїли забезпечити всїх мешканців перед нападом зовнїшного ворога, то обовязком тих мешканців є поперти і дати поміч правительству. Ся поміч буде полягати в тім, що ми радо будемо слухати законних вказівок і розпорядків власти, а тим ми причинимо ся до скріпленя ладу; а захованє карности і порядку є дуже важне і потрібне в хвилях небезпеки. Такий розумний і конечний послух істнуючим законам є підпорою законної власти.

Америка — се наша прибрана вітчина. Дехто з нас жиє тут яко горожанин, а дехто яко тимчасовий іміґрант. Одні і другі знайшли тут, в новім краю, заробок, захист житя на час війни, а дехто навіть доробив ся маєтку. Коли ся нова вітчина дала нам те все, то ми з простого почутя вдячности обовязані стояти за нею, особливо в хвилях небезпеки. Се є так звана „горожанська льояльність" — вірність. І тому **ми, Українцї, обовязані бути льояльними до американського прапора, до американських законів і станути разом солїдарно за нашим президентом.** Коли президент візве нас до помочи, то ми маємо зложити на престолї нової вітчини нашу жертву після наших найлїпших сил і спромоги. Так роблять усї горожани цїлого сьвіта і так повинні зробити і ми, Українцї.

Отже ставаймо під прапор свобідної і щасливої Америки!

Мих. Грушевський.

ДЕЗЕРТИРАМ УКРАЇНСТВА.

Кождий нарід, коли він жиє і розвиваєть ся, мусить мати ворогів. Має він ворогів внїшних, має також і внутрішних. Внутрішних ворогів нарід називає виродними синами, зрадниками, запроданцями, ренеґатами і т. п. Кождий живучий нарід має зрадників, тому й не диво, що має їх також і нарід український.

Тих зрадників ми красше назвім дезертирами українства.

Кажуть, що підчас бою, підчас руху військової лави нема нічого небезпечнїйшого, як малодушна утеча. Втїкач засуджує себе на неминучу смерть під навалою лави, — згине подоптаний, здавлений своїми, втїкаючи від смерти від чужих.

Дезертирам українства, розуміє ся, не грозить ніяка фізична небезпека, але **морального виходу їм нема.** Позаду передового ланцуха тягнуть ся збиті лави ріжного рода, які скорше, чи пізнїйше завернуть утїкача і змусять його йти з ними знова наперед в духовім походї, здобувати позиції національного розвою, національного житя.

Утеча є не лише соромна, ганебна і малодушна. Вона є пуста, безплодна і даремна.

Від себе не втїчеш! Одиниці можуть відбити ся від народної роботи, від національного обовязку і від завдань, приготованих цїлим попереднїм житєм народу. Але суспільність, громадянство від них не втїче! І ті, що оставлять живу народну роботу і втїкнуть від неї — чи то одиницями чи цїлими партіями — ті будуть сьвідками-глядачами до кінця свого житя, як дальше бореть ся громада їх бувших товаришів, ослаблена їх утечею, їх дезертирством. Вони будуть бачити, які невдачі терплять борці, які вони здобувають побіди без них — без дезертирів, утїкачів, зрадників.

Скільки дезертирств перебув український нарід в тисячолїтнім походї свого історичного житя! І кождий раз, ослаблений таким дезертирством наче великим упущенєм крови, народний орґанїзм знова повертав до себе і дальше ставав до боротьби за своє істнованє, своє житє, за свій розвій. **Тепер, в теперішній стадії українського житя, щоб якенебудь дезертирство** (хоч би яке велике) **могло його убити, довести до повного знищеня, про се не можна й думати!** Без шкоди народному житю, розуміє ся, не обійдеть ся. Кожде дезертирство шкодить йому; чим більше дезертирство, тим більша шкода.

Се однак не означає ще цїлковитої заглади народу. **Нехай дезертири памятають, що хоч і ослаблена через такі дальші упущеня крови, хоч скалїчена, українська нація таки буде жити. Полишена й опущена тими дезертирами, „синами-виродками",** — як назвав 300 лїт тому в своїм гіркім „Плачу" Мел. Смотрицький тодїшнє поколїнє дезертирів, що кидали українську націю, злакомивши ся на вигоди польського житя — **таки дальше жити-ме.**

І навіть в найгіршім случаю, в случаю бідного, здеґенерованого, пережитого потомка великого, славного і благородного роду, — при сїм біднім пережитку української народности останеть ся всьо, що колись мав, має і мати-ме український нарід. Його властностию лишить ся весь український національний інвентар, його мова і лїтература, всї засоби артистичні, весь доробок народної творчости; лишить ся вся українська минувшість, вся традиція. Лишить ся при народї память про широкі розмахи народного житя, про чесні невдачі і благородні побіди на полї боротьби за людське право, за свободу і поступ. Лишать ся в памяти страданя і болї найлїпших синів українського народу і їх триюмфи на безкровній аренї людського духа.

А тим, що оставили свій нарід, утїкши на легкий хліб ворогів українського народу — не буде части в тім нїякої. І коли не помандрували вони від нас, не впросили ся до чужої хати, а остали ся таки на Українї, між українським народом, — зістануть ся вони на віки **людьми без народности, без вітчини, без всього того, що дає чоловікови національний елемент, національне житє. Нації не можна злївідувати,** як ліквідуєть ся торговельну спілку.

Дезертири підуть собі, а народність лишить ся дальше і без них. І будьмо певними, що не пошкодить се народности, але більше пошкодить се дезертирство самим дезертирам.

ВОЄННА ПРОКЛЯМАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА.

Вашінґтон, 6. цьвітня. — Президент Вілсон видав нинї проклямацію отсього змісту:

З причини, що конґрес Злучених Держав, виконуючи приналежну йому конституційну власть, ухвалив нинї спільну резолюцію сенату і палати послів, що між Злученими Державами й цісарським німецьким правительством є отсим формально проголошений воєнний стан, який зістав накинений Злученим Державам;

З причини, що артикул 4067 поправлених законів містить отсе:

Коли буде проголошена війна між Злученими Державами і якоюсь иншою державою або правительством, або коли якась чужа держава або правительство зробили би наїзд або рабунковий напад на територію Злучених Держав, пробувалиб його зробити або ним грозилиб, і коли президент сю подію публично проголосить, всї горожани, піддані або приналежні до ворожої держави або ворожого правительства, у віцї від 14 лїт і висше, які находять ся в Злучених Державах і не стали горожанами, можуть бути арештовані, увязнені, замкнені або яко ворожі чужинцї видалені за границю —

Президент має власть в котрімнебудь з тих случаїв через проклямацію або инший публичний спосіб означити поступованє, якого Злучені Держави будуть придержувати ся супроти чужинців, котрі провинили ся, подати способи примусових зарядженъ, якими вони мають повинувати ся і в яких случаях зогляду на безпеченство побут буде їм дозволений. Президент має подбати також про способи усуненя тих чужинців, котрим заборонено побут в Злучених Державах, а котрі вагають ся або не хочуть відси забрати ся, як також видати розпорядженя, які вважає за відповідні в інтересі публичного безпеченства:

З причини, що в артикулах 4068, 4069 і 4070 поправлених законів містять ся дальші постанови щодо ворожих чужинців,

Я, Вудров Вілсон, президент Злучених Держав в Америці, подаю до відома всїх тих, до котрих се відносить ся, що між Злученими Державами і цісарським німецьким правительством істнує воєнний стан, і звертаю увагу всїх цивільних і військових урядників Злучених Держав, аби вони пильно і щиро сповняли свої обовязки з приводу воєнного стану, і взиваю всїх американських горожан, аби вони в льояльнім посьвяченю себе державі, котра від початку свого істнованя стояла на сторожи принципів свободи і справедливости, придержували ся законів держави і згідно та охотно сповняли розпорядженя, видані законодатними властями, щоби довести війну до успішного кінця і осягнути певний та справедливий мир.

Поступаючи на підставі наданої менї конституцією Злучених Держав повновласти і на підставі повисше наведених артикулів поправлених законів,

Оголошую і заряджую, що становище Злучених Держав супроти осіб, в Німеччинї уроджених, або горожан, приналежних або підданих Німеччини, мужеського пола від 14 лїт і висше, які перебувають в Злучених Державах, а які не стали горожанами і яких на підставі артикулів поправлених законів уважаєть ся ворожими чужинцями, повинно бути як слїдує:

Всї ворожі чужинцї є обовязані заховувати ся в Злучених Державах спокійно і берегти ся перед всяким злочином супроти публичного безпеченства і перед всяким нарушенем законів, здержати ся від всякої ворожої чинности і не давати жадних інформацій, помочи або підмоги ворогам Злучених Держав, придержувати ся строго всїх постанов, які президент отсим оголошує або пізнїйше оголосить. Як довго ворожі чужинцї будуть придержувати ся законів, так довго будуть могли жити спокійно і віддавати ся свому занятю; з ними будеть ся обходити так, як зі всїми прочими, мирними і законолюбними особами, хиба, що з огляду на власну охорону і безпеченство Злучених Держав показалоб ся конечним завести обмеженя. Всї горожани Злучених Держав є обовязані заховувати ся мирно супроти таких ворожих чужинців, котрі придержують ся законів, і з ними приязно обходити ся.

Всї ворожі чужинцї, які не будуть заховувати ся так, як сього від них вимагаєть ся, будуть крім законного укараня арештовані і змушені до зложеня запоруки або до опущеня Злучених Держав.

Отсим видаю на підставі уділеної менї власти отсї приписи, які вважаю за конечні з огляду на відносини і на охорону публичного безпеченства:

1. Ворожий чужинець не сьміє нїколи і нїгде мати в своїм посїданю пального оружа або воєнних знарядів або їх частий, амуніції і вибухових матеріялів.

2. Ворожий чужинець не сьміє мати в своїм посїданю анї лїтака анї бездротного телеґрафу, жадних сиґналових знарядів, шифрового письма, листів, книжок, документів, які писані або друковані шифрами.

3. Цїле майно ворожого чужинця, який допустить ся нарушеня наведених постанов, буде сконфіскoване на власність Злучених Держав.

4. Ворожий чужинець не сьміє зближати ся на віддаленє пів милї до кріпостий, таборів, арсеналів, воєнних доків, фабрик амуніції й инших воєнних матеріялів.

5. Ворожий чужинець не сьміє нї в письмі нї в друку виступати проти правительства або конґресу Злучених Держав, проти розпоряджень або політики Злучених Держав або проти осіб, які стоять в службі армії, маринарки або в службі цивільній Злучених Держав або проти міських властий.

6. Ворожий чужинець не сьміє допускати ся якогось ворожого вчинку проти Злучених Держав або давати інформації, підмогу або поміч ворогам Злучених Держав.

7. Ворожий чужинець не сьміє перебувати в тій місцевости, в якій побут для ворожих чужинців буде заборонений на підставі евентуального розпорядженя з огляду на безпеченство Злучених Держав.

8. Ворожий чужинець, коли президент має щодо нього відповідну причину припускати, що він помагає ворогови, та що його свобідний побут становить небезпеку для публичного спокою і безпеченства Злучених Держав, може бути змушений до побуту у визначеній місцевости, з якої не сьміє без позволеня видалювати ся.

9. Ворожий чужинець не сьміє виїздити зі Злучених Держав, не одержавши на сє дозволу.

10. Жадному ворожому чужинцеви не вільно висїдати в Злучених Державах анї до них приїздити, хиба під услівєм, що президент означить відповідні до сього місцевости.

11. Коли би вимагала сього потреба, ворожі чужинцї можуть бути приневолені до реґістрованя.

12. Ворожий чужинець, про котрого можна припускати, що він помагає або думає помагати ворогови, або що він, будучи на свободї, є небезпечний для публичного спокою і безпеченства, або що він має намір нарушити видане президентом розпорядженє або якийсь закон Злучених Держав, буде арештований і держаний в арештї, вязниці або таборі, призначенім на те президентом.

Ся проклямація і наведені в нїй постанови мають примінене на земли і на мори, на континентї і на островах, які підлягають власти Злучених Держав.

Вудров Вілсон.

Марко Скритий.

ЧИ З ЧУЖИНИ Я ПРИЛИНУ?

Чому верби повсихали,
Чому води не бурчуть?
Чом же пісні повтихали,
Чом в чужині їх не чуть?

Чом далеко тут, за морем,
Не співає соловій?
Чом же мене тяжке горе
Так стиснуло наче віЙ?

Чому струни вже порвались
Тут, в далекій чужині?
Чи будем ще ми співали,
Ми обоє в самоті?...

Чи зійдемось ми, дівчино,
Під вечірную пору?
Чи з чужини я прилину
В нашу рідну сторону?

Хоч прилину... та до кого,
Як тебе там не буде?
Як не буде друга мого,
Хто потішить там мене?

Хто потішить, хто розрадить
І любенько обніме?
Хто в біді мене порадить,
Смуток з серця прожене?

Що по тім, що ясні зорі...
Сьвітять ясно (й се лиш в сні!)?
Коли моє щасте в морі...
Ох, далеко, аж на дні...

„НАРОДНА ВОЛЯ" А ЧОРНОСОТЕНЦІ.

—o—

„Народна Воля" старала ся „пояснити", що таке чорносотенство і хто то є чорносотенці. І її редактори прийшли вкінци до заключеня, що „Свобода" є також чорносотенною ґазетою, а її редактори є також чорносотенцями, „бо підбурюють людий до сліпої ненависти чужих народів".

Писати, що котранебудь українська газета є чорносотенною, можуть лише ті люди, котрі українською справою інтересують ся з конечности, ради публичної опінії... Писати, що „Свобода" є чорносотенною, можуть лише ті, котрі особисто ненавидять „Свободу", тому лише, що при ній працюють люди, котрі не до вподоби редакторам „Народної Волі"...

„Свобода" ніколи не підбурювала людий до сліпої ненависти чужих народів. Ми лише кличемо українську суспільність, аби вона берегла свої кровю окуплені здобутки, щоби вона стояла на сторожі своїх інтересів, бо нас кругом обсіли вороги і чигають на наше добро.

Хто є нашим ворогом, то знає кождий, хто знає вартість своєї вітчини. Нашим ворогом є той, хто любить богатства нашої вітчини і старає ся загарбати їх у свої руки, на свою користь. Нашим ворогом є той, хто каже, що Східна Галичина не є українською; хто каже, що в Росії нема Українців; хто гнете Угорську Україну. І ми не підбурюємо людий до сліпої ненависти чужих народів; ми лише кличемо наш нарід, аби він боров ся зі своїми ворогами. Ми не боремо ся з народами, лише з ворогами.

Нашим ворогом є кождий, хто є ворогом нашого народу. Але розуміє ся, що „пани без вітчини" не мають ворогів, бо вони не мають вітчини і не знають ніякого народу.

Редактори „Народної Волі" писали недавно, що вони мусять іти до адвоката посшитати його, де їх вітчина... Вони не мають і свого народу, лише ходять наче вівці, бо вони інтернаціонали.

Але ми — ми знаємо, де є наша вітчина і знаємо свій нарід. Ми не підемо до адвоката питати, де є наша вітчина, і котрий наш нарід. Ми знаємо, що нашою вітчиною є Україна, а нашим народом є той нарід, котрий замешкує її. Нам адвокатів не треба. Нехай пани без вітчини йдуть до адвокатів.

* * *

Доборолась Україна до самого краю: гірше Ляха свої діти її розпинають! — писав найбільший син України, Тарас Шевченко.

О, доборолась... Ті, котрих українська матір виплекала своєю грудию, котрих вона своїм потом і своїми сльозами вмивала, ті, зідрісиці, кажуть тепер, що вони не знають своєї матери, не знають своєї вітчини! Вони підуть аж посшитати адвоката...

А тих, котрі не забули про рідний край, котрі знають свій нарід, знають свою вітчину і боронять її, тих „пани без вітчини" називають чорносотенцями...

ДОПИСИ.

З PERTH AMBOY, N. J.

Федераційне віче.

В суботу, дня 31. марця, вже від полудня звивали ся декотрі Пертамбойці, повбирані сьвяточно, і голосили, що очікують д. М. Січинського, котрий має приїхати і предложити народови рахунки, кілько і що урядники У. Н. Союза закрали.

Аж тут в вечер, коло осьмої години, приїхав д. М. Січинський в товаристві якогось панка. Прийшли на галю і предсідатель віча, сказавши кілька слів, покликав на першого бесідника того панка, який прибув з д. М. Січинським. Нарід очікує на згадані рахунки, а сей панок, запхавши руки в кишені, як не стане раптом гавкати на У. Н. Союз і його уряд, — цілком як та бездога, що вдреть ся в город та що попаде під рило, то всьо перевертає.

Коли бесідник незрозуміло молов, то один старший, незнаний мені по імени чоловік, що сидів на переді, звернув йому увагу, аби він говорив поволійше, бо ніхто не розуміє його бесіди. На се шайка крикунів почала зараз кричати: „Бунтівник! Шарап! Винесіть 'го!" Крикуни збігли ся до него, як би хотіли його вішати. Се тісамі люди, котрі кілька літ тому назад робили кириню в громаді і в парафії. Тепер приязали ся наново, зєднали собі ще кількох таких, котрі розуміють ся на політиці як вовк на зьвіздах, що в краю виросли на скарбовім хлібі та били панські коні по плечах, тай разом політику ріжуть.

Коли по тім гуку предсідатель підкріпив бесідника кількома словами, то він лекше віддітхнув і як зачне знов кричати на У. Н. Союз, на пп. Ядловського, Угорчака і Савку і на д-ра С. Демидчука, що він пібрав з Української Ради у Відни $500.

Я хотів звернути йому увагу, аби вияснив, за що сі гроші др. Демидчук дістав і з якого фонду — чи може за якусь свою роботу. Нараз тотісамі крикуни безумні як не восиплять переразливими зьвірячими голосами: „Шарап! Винесіть 'го! Він скеб!" — хоч самі не знають що слово „скеб" означає.

Ось-так довідали ся пертамбойські політикери про рахунок... По другім замішаню бесідник оглянув ся довкола себе, крикнув еще щось раз чи два наведені висше слова, бо певно забув, як його д. Січинський поучив, що має говорити, і пійшов на своє сідалище.

Виступив д. Січинський, привитаний кількома оплесками. Він підхопив слова попередника і говорить: „Взивалисьмо урядників У. Н. Союза, Ядловського, Угорчака і Савку, аби приїхали днесь на віче послухати. Чому не приїхали?"

Коло сцени стоїть член 104. відділу У. Н. Союза, Василь Луців, і кричить переразливим голосом: „Бо злодії!" Він, сарака, не оглядав ся на те, чи зможе фактами доказати, що тоті урядники є злодії. На се зараз д. Січинський сказав: „Всього ви за зле не беріть, що я говорю", Значилоб ся, що він сам звернув увагу народови, що несотворені річи говорить.

Дальше говорив д. Січинський про Висченджі, про якихось кілька тисяч долярів, на що не дав ніякого поясненя. Потім говорив: „Кажуть декотрі, що я не вірю в Бога, що я виступаю против Бога". І бєть ся в груди перед народом на сцені, що нічого проти Бога не говорив. „Най хто виступить, най мені докаже, де я на вічу виступав проти Бога. Хто чув?"... А сего не згадує, що писав в 48-мім числі „Робітника" під заголовком „Ісус в раю".

Знаю, що ту страшну богохульську річ читали тісамі крикуни, котрі на вічу роззявили були писки, дивили ся на свого боса, як він перед народом виправдував ся, але нічого ніхто не обізвав ся.

А д. Січинський мовив: „До моє імя не єсть підписане, то не єсть правдиве". Таж редактором ґазети „Робітник" є сам д. Січинський, таж там його імя і назвиско є надруковане грубими літерами, то значить, що д. Січинський відповідає за кожду стрічку, яка в „Робітнику" надрукована. Виходить, що всі тоті події, які там д. Січинський помістив, є правдиві, бо він за них ручить своїм підписом.

Ніхто на се не відізвав ся, бо як би був поважив ся о щось запитати, то зараз дикі крикуни були би на него висипали ся так, як і на попередних. Всі із замкненими устами і з усьміхою на лици слухали свого нового спасителя. Колиб Ісус Христос прийшов був і став побіч нового спасителя, то певно були би кричали, що Він також зрадник, як колись товпа кричала: разпни, разпни его!

Чиж нам треба героїв бороти ся проти Христа Бога, чи проти ворогів-гнобителів? Ви, українські „патріоти" і „приятелі" нашого народу, називаєте других зрадниками, алеж ви самі той нарід збаламутили! Вже від вас декотрі виїхали тут на вільну землю, а ви той нарід і тут знайшли і робите з него австрофілів і соціялістів — не знати, яку ще партію видумаєте — зробилисьте чисте пекло між народом. Брат проти брата виступає; глум і чисте безголовє зробилисьте між людьми. Де була по громадах згода і братерська любов, там нині вічне пекло. Радуй ся, Ненько Україно і Ти, український Народе, такими патріотами!

У. Н. Союз і його урядники працювали, давали, що могли, і просили нарід: „Складайте на визволене Січинського!" Коли д. Січинський приїхав до Америки і знайшов перший притулок в У. Н. Союзі, то урядники У. Н. Союза знов почали відкликати ся до народу: „Складайте жертви на процес Січинського!" Вони і самі чимало труду положили і довели всю працю до успіху. За те д. Січинський став гордий наче король і кричить до розпуки. А то зробила завдрість і злоба.

Коли нині там за морем бажить ся доля народів, то Ви, д. Січинський, нанесли лиха і роздорів між нарід. Коли тамті ліга урядники Союза не обдерли нарід до голої шкіри, то Ви, д. Січинський, яко мудрий провідник, за якого себе маєте, повинні були почкати хоч рік або два; може тоті урядники були би цілком не обдерли народу. А колибисьте були в згоді довели нарід до всягненя ціли, тогди моглисьте сказати народови: „Викиньте їх! Вони дерунн!" Ви так не зробили, а з того видко, що Вам ходить о те, аби мати добру керму в своїх руках.

Коли Вам, д. Січинський, лежить на серці народна справа, то поминьте всіх провідників незгоди і лайки, подайте добрим людям руку до згоди, згуртуйте український нарід в одну родину і беріть ся до діла, поки ще час, аби здобути лучшу долю Україні і українському народови.

Григорій Демкович,
член 104 відділу У. Н. Союза.

Володимир Велентій.

Веснянка.

Весна красна, весна красна,
Із стріх вода капле.
А вже тому юнакови
Мандрівонька пахне...

Завмерла, занімкла вона пробуджає ся. Розбиває поволи на необорні зимові тягарі — кайдани. Дзвенять зелізні стиха, дрібними струмками збігаючи по змучених грудях змарнілого краю, ревуть далі потоками, рвучи ся з його закутого тіла; а далі — величний гук і лемент повстане скажений над рікою: завзято кипеть ся горда вихованка степів непоборних боротн-ламати ненависного ворога!...

* * *

Весна красна, весна красна,
Із стріх вода капле.
А вже тому юнакови
Мандрівонька пахне...

Зимові тягарі-кайдани спадають і ринуть у хмарну безодню минувшини...

Воріття їм не буде?

Не буде воріття!... Бо воля весняна, чудово-молода чарівниця, здалека вже подала свої гасла.

Вся істота первово відчуває наближене її урочисте, вся істота проймає ся нею і тремтить від приливу житя...

І вітер, що з південного краю прибув, — її посланець сподіваний, вірний — так ніжно чоло торкає прозорим крилом шовковим і збуджує рій пишно-барвних надій. Як же любо голубить-милує він все навкруги цілющим повітрем своїм!...

А в повітрі (чи то справді, чи то тільки мріє ть ся так?) — зваблива музика весни розпочинає вже побідну кантату...

* * *

Весна красна, весна красна,
Із стріх вода капле.
А вже тому юнакови
Мандрівонька пахне...

Не йде до рук буденна, хатня робота... Стіни старої будівлі, що то їх зима була прикувала, здають ся тепер брудним, огидливим муром вязниці...

Зір напружено шукає далекого обрію. Серце прагне турботно розкошів волі й борні. Вабить до себе в пишній уяві безмірний розліг степовий...

А вітер весняний із далека, здалека жене вже цілими хвилями вільний подих степів... Як непереможно вони кличуть до себе, і з якою жагою груди пють той заклик!...

Уже й жайворонок у надземних просторах завів зовучую пісню свою, в сонячний промінь оздоблену. В темно-безодній блакиті филює і ллеть ся, ллеть ся без краю тая пісня сріблисто-дзвінкая... Гей, якаж вона крилата, яка приворотна, як невгамонно кличе за обрій, до синьої, сьвітом осяйної далечини!

* * *

Весна красна, весна красна,
Із стріх вода капле.
А вже тому юнакови
Мандрівонька пахне...

А ніченька зайде тиха, весняная — в обіймах пестливих хотілаб усе колисати... Та ні в день, ані в ночи сфилюваній думці нема супокою, ані відпочинку...

Ой, прислухате ся-ж пильно! Таємнича, зоряна височінь, повна рухів і звуків, повна житя молодого кличе — лунає.

Гей! Гей, ге-е-ей!! Хто небезпеку-відвагу шанує юнацьку, чиє серце одну покохало мрію-коханку, кому лютий насильник — зима не здолала підтяти ще гордії крила?

„Гей, до нас, за нами! — гукають веселі, крилаті, завзятії гості весни: За нами! Ми покажем шлях в променисту безмежно-глубоку блакить; покажем, як гинуть зловражі хмари зимові, як сонце звитяжно та радісно сяє..."

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по $1\frac{1}{2}$ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів.—Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте диноучителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешкане з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ТЕОДОР ВОСОХОВСЬКИЙ, замешкалий в Лічбурґ, Па., родом з села Шишківці, пов. Броди, пошукує своєї жени Катерини, з дому Ґрандаш, з села Віцень, пов. Золочів, Галичина. Вона є середнього росту, держить ся похиво, її два горішні зуби є значно великі, волосе рідке, жовтаве, ніс у неї маленький. Оставила мене з 4-літним хлопцем і забрала 200 долярів, втікаючи з чоловіком, який має в краю жінку і дитину. Він походить з села Палагичі, повіт Товмач, Галичина. Вміє грати на скрипці і має навичку додавати в розмові слово „сі". Я перебував з жінкою через довший час в Ньюарку. Хто би доніс мені, де перебуває ся пара, тому дам нагороду 50 долярів. — Адреса: 33-42

FEDOR WOSOCHOWSKI, Box 879, LEECHBURG, PA.

Пошукую артиста-маляря ВП. РОЗДІЛЬСЬКОГО. Справа бізнесова. Прошу ласкаво зголоситись на адресу: 41-42
MICHAEL KASHUBA,
16 William St., Hartford, Conn.

Пошукую свого шваґра ГРИНЬКА ГЕВКА, з Городниці, пов. Скалат, Гал. Справа важна. Хто би о нім знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: 41-43
IHNATIJ HAWRYLYSHYN,
20 North Elem St., Waterbury, Conn.

Пошукуєсь у важній справі ПАВЛА ДОРИ і ЛЕСЯ ДЗУРЕК. Оба походять з Ростока, пов. Вижниця, Буковина. Перед трома роками вони перебували в Канаді. Хто би о них знав, або вони самі, зволять зголоситись листовно на адресу: 40-42
PHILIP WOJCZUK,
3722 South Wood St., Chicago, Ill.

Пошукую ТИМКА ГЛАДКОГО і ТЕКЛЮ ГЛАДКУ, з Башні долішної, пов. Щіпанів, Гал. Хто би знав про місце їх теперішного побуту, або вони самі, зволять зголоситись на адресу: 40-42
OLEKSA SAWA,
1014 32nd Place, Chicago, Ill.

Пошукую свого вуйка ІЛЬКА МЕЛЬНИК, з села Поздяче, пов. Перемишль, Гал. Я є донькою Анни Мельник. Хто о нім знає або він сам, зволить зголоситись на адресу: 40-42
MARTA MELNIK,
Professor & Literary St., Cleveland, O.

ІВАН ЖИВЛЮК пошукує свою сестру КСЕНЮ і своїх швагрів МИХАЙЛА ВОВЧИКА і МИХАЙЛА ЗАСЬКА. Всі вони походять з села Романів, пов. Збараж, Гал. Хто би о них знав, або вони самі, зволять зголоситись на адресу: 40-2
MICHAEL KOZUB,
12 Locust St., Curtis Bay, Md.

Пошукую АЛЕКСАНДРА МАКСЕНЯКА з Ільбокої, пов. Чертків. Тому 2 роки перебував в Міннеаполіс. Хто би о нім знав або він сам, то прошу зголоситись на адресу: 42
MIKE KACHUK,
Valders, Wis.

НА ПРОДАЖ ФАРМА. Дім на 7 кімнат, 4 курники, стайня і стодола. 25 дерев овочевих і много молодих щепів. 39 акра урожайної землі. Вода у жерела в хаті. Штор і школа у віддаленю 3 мінутків. По близші інформації пишіть до властителя на адресу: 42-43
W. MOKRYNKO,
Cooleyville, Mass.

ФОНОҐРАФ з многими гарними рекордами, який коштував $40.00, продасть сейчас за $12.00. Все в найліпшім стані. Адреса: 34-61
MR. PETRAK,
384 E. 5th St., New York, N. Y.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до робіт в фабриці і поза фабрикою. Добра платня, короткі години праці і нагода на скору підвишку. Робота стала, без втрати часу в случаях непогоди. Голоситись до: 40-50
EMPLOYMENT DEPARTMENT,
Westinghouse Electric & Mfg Co.,
East Pittsburgh, Pa.

БЕЗПЛАТНО висилаємо кождому гарний кишенковий календар на 1917 рік з цікавими додатками. Пишіть на адресу: 4—
M. B. GOLDBERGER,
75 Clarkson St., New York City.

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелізницях, цегольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів.
COMMERCIAL AGENCY,
38 Montgomery St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ ҐРОСЕРНЯ, в добрім і виробленім місци, між нашими людьми. Продаєсь з причини набутя другого бизнесу. Спродасть дешево. Голоситись до: 35-43
WILLIAM FECICA,
133 Kent Ave., Brooklyn, N. Y.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

„Дзвін независимости" звістив проголошене війни.

Великий дзвін на вежі „Індепендент Гол" (галя независимости) в Філядельфії, Па., звістив в пятницю (6. с. м.) о 2-гій годині пополудни, що Злучені Держави проголосили війну проти Німеччини. Дзвін дзвонив протягом пів години.

Проклямація нюйорського мейора.

Коли конґрес ухвалив війну з Німеччиною, а президент підписав і оголосив проклямацію до всього населеня Злучених Держав, то мейори (посадники) міст видали кождий зокрема також проклямації до своїх мешканців. Проклямації друковані в ріжних мовах. Проклямація мейора Ню Йорку, Дж. П. Мічеля, взиває всїх мешканців до льояльности супроти Злучених Держав і зазначує, що поміч неприятелеви потягає за собою кару смерти, або 5 літ арешту, або 10.000 долярів гривни — залежно від провини.

Необезпечений Ню Йорк.

Під повисшим заголовком нюйорська часопись „Івнінґ Мейл" помістила замітку, кажучи, що Ню Йорк є цїлком виставлений на небезпеку зі сторони ворога. Деякі часописи донесли, що для охорони Ню Йорку поставлено у Фар Ракавей 16-цалеву гармату, коли такої гармати у Фар Ракавей нема. Є 6-цалева гармата, але нема 16-цалевої. Що більше: 16-цалеву гармату є неможливо вставити там навіть протягом двох літ.

„Один більший воєнний кружляк — пише „Івнінґ Мейл" — далеко від Ню Йорку може остріловати місто і заподіяти знищеня, які спаралїжують цїле житє в місті та нароблять шкоди на міліони долярів".

Нюйорська пристань замкнена від 6. години вечером.

Цлова комісія в нюйорській пристани зарядила замикати пристань для вїзджаючих і виїзджаючих кораблїв о 6-тій годині вечером.

Цензура на листи.

Правительство приготовляє цензуру на почтові пакунки, листи, телєграми і т. п. Загально сподїють ся, що вже найдальше з кінцем сього тижня кождий лист буде цензурований і зазначений яко „Opened by Censor". Всї листи, які будуть виходити за границю, будуть переходити дуже остру цензуру.

Біблія для жовнірів.

Американське біблїйне товариство ухвалило жертвувати кождому американському жовнірови біблїю.

$2,500.000 на фортифікації.

Ґовернор нюйорського стейту підписав біл, який жадає 2,500.000 долярів на закупно землї в Ракавей Пойнт на воєнні фортифікації.

Відібрали в жовнірів кріси.

Тома Койл і Йосиф Шимко в Ню Гейвен, Конн., дістали по три місяцї арешту за те, що напали на двох жовнірів і відібрали у них кріси.

Поляки обіцюють 100-тисячну армію.

Др. Старжинський, президент союза польських соколів, повідомив президента Вілсона, що він дає Злученим Державам до їх розпорядимости 100.000 армію на случай війни.

Замикають 20 фабрик обуви.

Не меньше як 20 фабрик обуви в Лин, Масс., будуть замкнені з днем 20. цьвітня б. р. Причиною сього є великі розходи фабрик і недостача найпотрібнїйших матеріялів. В тих фабриках працювало 15.000 робітників.

Зійшла з ума з жалю за дитиною.

На лютеранськім цвинтари в Квінс, Ню Йорк, Н. Й., знайдено молоду женщину, яка плакала над гробом своєї дитини. Коли цвинтарний сторож приступив близше неї, побачив, що вона видерла вже яму на 2 стопі глибоку. На запит сторожа, що робить, вона відповіла, що шукає своєї дитини. „Я мушу її мати" — говорила вона крізь сльози.

Нещасну маму забрано до шпиталю, де лїкарі ствердили, що вона є несповна розуму. Вона забула навіть своє імя.

ДО ВІДОМА ТИМ, ЩО ХОЧУТЬ СТАТИ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, А НЕ МАЮТЬ АДРЕСИ МІСЦЕВИХ УРЯДНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Витніть понизшу формулку з ґазети, виповніть її і зашліть до головної канцелярії У. Н. Союза.

Імя і назвиско ....

Точна адреса ....
(число дому і назва улиці)

....
(назва місцевости)

Адреса головної канцелярії є слїдуюча:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

Виповідженя війни.

Виповідженя війни слїдували в такім порядку:

1914.

28. липня	Австрія	Сербії
1. серпня	Німеччина	Росії
3. серпня	Німеччина	Франції
4. серпня	Німеччина	Бельгії
4. серпня	Англія	Німеччині
6. серпня	Австрія	Росії
7. серпня	Чорногора	Австрії
10. серпня	Франція	Австрії
12. серпня	Чорногора	Німеччині
12. серпня	Англія	Австрії
23. серпня	Японія	Німеччині
25. серпня	Австрія	Японії
5. падолиста	Англія	Туреччині

1915.

23. мая	Італія	Австрії
3. червня	Сан Маріно	Австрії
21. серпня	Італія	Туреччині
15. жовтня	Сербія	Болгарії
15. жовтня	Англія	Болгарії
15. жовтня	Франція	Болгарії
19. жовтня	Італія	Болгарії
19. жовтня	Росія	Болгарії

1916.

9. марта	Німеччина	Португалії
15. марта	Австрія	Португалії
27. серпня	Румунія	Австрії
8. серпня	Німеччина	Румунії

1917.

6. цьвітня	Злучені Держави	Німеччині

Знайшли 5.000 долярів в кріслї.

В ручнім кріслї Гелени Савндерс в Сан Рафаель, Кал., яка померла з нужди і голоду, знайдено 5.000 долярів.

Звінчали ся і втопили ся.

21-лїтний Вілїям Вайт і 18-лїтна Нелїя Геш в Клей Кортгавз, В. Ва., вертали від шлюбу домів верхом на конях. Дощ падав і ж ріка була вийшла з берегів і забрала міст, котрим вони обоє мали переїзджати. З місци, де передтим був міст, конї провалили ся у воду. Обоє молодята потопили ся, а конї виратувались.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Посол А. Шандро в альбертійськім соймі.

Англійська часопись „Веґревіл Обзервер" пише про недавний виступ українського посла в альбертійськім соймі, п. А Шандра, де він домагав ся від правительства більшого зґляду для свого виборчого округа і сусїдного округа Веґревіл, в яких мешкають переважно фармери Українцї. Особливу увагу звернув посол Шандро на се, що правительство оминуло сї округи, коли розглядало справу заложеня взірцевих фарм, т. зв. „демонстрейшен фармс".

Редакція згаданої часописи вповнї годить ся в сїй справі з послом Шандром.

Будуть списувати в Канадї маєтки тих, які є горожанами Німеччини, Австрії, Туреччини і Болгарії.

Міністер канадійського скарбу видав розпорядженє, аби в цїлій Канадї перевести спис маєтку в посїданю горожан тих краів, з якими алїянти ведуть війну, то є Німців, Австрійців, Турків і Болгар.

Англійські власти рішили зробити такий спис в цїлій британській імперії на те, аби скорше вирівнати свої рахунки з ворогами, як прийде до мира. Розуміє ся, що богато британських горожан мають також великі маєтки в тих краях, з якими тепер ведуть війну і тому власти хочуть знати, де більше є. Спис по викінченю буде відісланий з Канади до Англії.

Списувати будуть лише тих, які є горожанами Німеччини, Австрії, Туреччини і Болгарії, а не всїх тих, які приїхали сюда з тих краів і є тепер тутешними горожанами.

Ветерани хочуть, аби відібрати право голосу чужинцям в Канадї.

В Вінніпеґу є товариство ветеранів, або старих вислужених вояків. 29. марта вони мали збори, на яких вибрано делєґатів на загальну канадійську конвенцію ветеранів, яка відбудеть ся 10, 11. і 12. цьвітня.

На зборах у Вінніпеґу вже говорено, що ветерани будуть рішучо домагатись від властий в Отаві, аби в Канадї відібрати право голосу всїм горожанам Канади, які походять з тих краів, з якими алїняти ведуть війну як не на все, то бодай на той час, поки буде тягнутись війна.

Не знати, чи правительство послухає ветеранів і зробить таку дурницю. Чому один має бути лїпший перед правом краю як другий?...

НОВИНКИ.

Англія боїть ся нової революції.

Англїйські правительственні власти в Дублїнї (столиця Ірляндії) видали розпорядженє, яке забороняє публичні збори в містї. Робить ся се зі страху перед новою революцією в Ірляндії.

Російські селяни накликують голосувати за републикою.

З Петрограду доносять, що републиканський союз селянських послів державної думи оголосив манїфест до селянства із зазивом голосувати за републикою в Росії.

„До сеї пори — говорить ся в манїфестї — нас учили в церквах і в школах, що наші управителї „помазані" і назначені Богом. Протягом соток лїт ми стогнали під їх тяжким самодержавним ярмом. Ми скинули наших божків і освободили себе від старих суєсловій. Тепер ми господарі свого краю і наша доля лежить в наших руках".

Бабуня Брешковська повернула із засланя.

Катерина Брешковська, „бабуня російської революції", повернула вже з Мінуcинска (Сибір) до Москви. Вона числить тепер 73 роки житя, з чого на засланю пережила 44 роки.

З її приїздом до Москви цїле місто заворушило ся. Витали її комітети всїх суспільних організацій. Сейчас скликано велике віче, на котрім вона накликувала всїх до науки. По зборах члени комітету носили її на руках.

Її заарештували були яко членицю товариства „Земля і Воля" і посадили в тюрмі на Сибіри. „Я знаю — каже панї Брешковська" — 30 арештів так точно, як мо... знає свою келїю". Із засланя вона двічи втїкла і брала участь в революції підчас російсько-японської війни в 1905 роцї. Тоді однак полїція заарештувала її і вислала знова на Сибір, де вона перебувала аж доси.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Православний Українець в Дітройт, Міш. — Ми не поборюємо нїякої релїгії, а тимбільше православної, яку визнають Українцї в Росії і на Буковинї (з малими вимками). Цареславними ми називаємо таких людий, котрі кланяють ся більше російському цареви нїж Богови. Між цареславними є найбільше православних з Росії (між ними богато несьвідомих Українцїв, званих також „малороссами"), але є також греко-католики (прим. галицькі кацапи). Натомісць не можна назвати цареславними Українцїв з Буковини (вимки знайдуть ся), котрі визнають віру православну, але царя з його правительством ненавидять.

Отже бачите, що православє а цареславє то не всьо одно. Православє нашій народности не шкодить, але цареславє робить з наших людий перекінчиків і жене їх у чужий табор.

Повірте, що **сьвідомий Українець** (чи він є православний чи католик) **не буде нїколи цареславним!**

—o—

М. Д., Ню Гейвен, Конн. — Вірш не помістили таки з простої причини: не надавав ся до друку.

КАСОВИЙ ЗВІТ УКР. НАР. СОЮЗА

за місяць март 1917 р.

ПРИХОДИ:

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	302.65	93.	31.51
2.	135.56	94.	24.59
3.	20.78	95.	54.74
4.	75.10	96.	55.50
5.	49.50	97.	16.08
6.	24.52	98.	52.09
7.	105.67	99.	67.76
8.	16.31	100.	13.71
9.	55.58	101.	14.84
10.	153.01	102.	147.07
11.	6.48	103.	24.54
12.	113.31	104.	142.12
13.	41.03	105.	62.01
14.	31.61	106.	136.07
15.	44.11	109.	96.33
16.	19.93	113.	43.84
17.	29.41	117.	68.02
18.	63.60	123.	18.66
19.	11.97	124.	41.92
20.	7.03	127.	62.04
21.	18.93	128.	27.50
22.	39.37	132.	68.91
23.	15.73	133.	158.14
24.	26.75	135.	21.95
25.	17.44	136.	57.29
26.	18.80	137.	31.95
27.	58.33	138.	20.54
28.	76.43	140.	13.20
29.	85.04	142.	92.18
30.	21.28	145.	13.43
31.	9.68	146.	109.74
32.	30.65	147.	102.58
33.	22.24	148.	14.06
34.	26.04	149.	61.86
35.	21.76	150.	16.98
36.	27.18	151.	56.67
37.	14.68	155.	180.64
38.	160.17	160.	79.55
39.	38.04	162.	18.40
40.	12.02	165.	86.88
41.	38.29	168.	100.83
42.	43.89	170.	160.36
43.	11.74	173.	31.67
44.	45.47	174.	25.96
45.	85.54	175.	51.11
46.	39.53	178.	15.80
47.	98.68	179.	67.62
48.	44.66	180.	12.58
49.	69.01	181.	26.28
50.	26.32	186.	72.77
51.	31.56	191.	31.15
52.	19.04	192.	34.80
53.	30.82	195.	26.52
54.	13.68	198.	11.64
55.	7.74	200.	39.64
56.	34.67	202.	18.21
57.	52.26	203.	36.73
58.	15.57	205.	21.67
59.	36.82	206.	45.66
60.	21.90	209.	83.29
61.	41.67	210.	23.37
62.	21.32	211.	40.62
63.	152.70	213.	113.24
64.	35.47	214.	14.23
65.	93.45	215.	31.50
66.	53.79	217.	358.51
67.	65.21	218.	138.52
68.	23.27	220.	45.43
69.	42.45	221.	169.14
70.	171.29	223.	78.69
71.	23.71	224.	20.46
72.	49.79	225.	63.89
73.	19.84	228.	22.02
74.	25.27	229.	118.23
75.	29.24	230.	71.98
76.	115.66	233.	43.65
77.	39.74	234.	67.02
78.	89.08	235.	68.43
79.	32.76	237.	84.04
80.	24.13	238.	6.40
81.	90.01	239.	117.57
82.	16.61	240.	19.10
83.	31.90	241.	26.23
84.	9.64	243.	71.16
85.	10.08	244.	21.27
86.	57.02	245.	24.61
87.	56.70	246.	15.69
88.	17.89	247.	98.19
89.	23.69	248.	43.17
90.	28.94	250.	7.26
91.	189.32	251.	42.17
92.	11.40	254.	59.85

Відділ	запл.	Відділ	запл.
255.	33.80	330.	107.29
256.	9.89	332.	25.05
258.	19.81	334.	10.13
259.	74.53	336.	88.94
261.	20.02	338.	132.61
262.	15.32	339.	48.42
263.	10.22	341.	38.93
270.	87.66	342.	57.48
273.	35.06	344.	15.53
274.	36.71	347.	18.50
276.	61.02	349.	33.03
277.	29.24	350.	56.32
278.	37.77	351.	19.05
282.	65.55	354.	52.70
283.	44.17	355.	37.66
286.	20.93	357.	19.25
288.	59.00	360.	55.16
290.	23.29	363.	57.07
291.	29.48	364.	20.87
292.	74.22	365.	48.27
293.	11.66	367.	43.55
295.	57.20	369.	70.66
296.	53.35	370.	48.00
300.	146.82	371.	30.11
301.	77.98	373.	9.68
303.	11.01	379.	90.00
305.	20.98	380.	18.38
308.	41.84	381.	14.50
314.	11.81	384.	65.75
315.	22.02	385.	17.84
316.	111.09	388.	56.42
317.	27.76	391.	32.61
318.	36.31	392.	9.93
321.	37.70	393.	21.98
322.	22.95	396.	30.64
323.	30.05	400.	39.60
324.	47.95	401.	22.18
326.	55.74	402.	12.66

Процент від морґечів	49.50
Прихід друкарні	3.962.54
Рент від дому У. Н. С.	30.00
Сиріцький фонд по бл. п:	
Ціркот Теодор	888.89
Заприлюк Зофія	133.34
Разом	18.944.77

РОЗХІД.

Посмертне по бл. памяти:

Геодор Ціркот, від 10.	1.000.00
Михайло Андрець, від. 246	1.000.00
Маріянна Лусик, від. 12	1.000.00
Зофія Заприлюк, від. 318	250.00
Юлія Нечесна, від. 37	500.00
Дмитро Убогий, від. 292	1.000.00

Запомоги з фонду убогих:

Михайло Мацичко, від. 38	100.00
Іван Бопко, від. 330	25.00
Петро Приставський, від. 127	25.00
Андрій Музичка, від. 207	75.00
Іван Бойчук, від. 7	25.00
Іван Дзядик, від. 18	25.00
Петро Місяк, від. 209	50.00
Василь Кохан, від. 2	50.00
Ізидор Андрусишин, від. 330	25.00
Михайло Клим, від. 379	25.00
Петро Возняк, від. 102	25.00
Йосиф Оліярник, від. 50	25.00

Адміністраційні видатки:

Платня головних урядників	290.00
Платня помічника	75.00
Платня головного опікуна	65.00
Рент за марець	30.00
Видатки офісові і адміністр.	250.68
„Свобода" за марець	945.70
За грамоти членські	282.95
Розходи друкарні	3.678.17
На просьвітні цїли	276.24
Бонди (інвестиція готівки посмертного фонду)	80.319.09
За справи правні	109.83
За сталеві файлери	218.50
Виплата з фонду сирітського по бл. п. Семені Латишевськім, від. 233	80.00
Разом	91.846.16

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Готівка з кінцем лютого	207.207.20
Прихід за март	18.944.77
Разом прихід	226.151.97
Розхід за март	91.846.16
Готівка з кінцем марта	134.305.81

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	134.305.81	
Морґечі	62.625.00	
Бонди	128.652.00	
Реальність	19.500.00	
Друкарня	23.850.00	**368.932.81**

Стан довжний:

Фонд посмерт.	131.700.85	
„ резерв.	121.546.02	
„ адміністр.	32.026.27	
„ убогих	9.580.79	
„ народний	8.274.63	
„ сиріт.	65.804.25	**368.932.81**

Невиплачених запомог з кінцем марта б. р. остає на суму 21.164.17.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. кас. У. Н. С.
С. Ядловський, г. ф. секр. У. Н. С.

ВЕСНА НА ВКРАЇНІ.

—o—

Сонечко пригріло з висока,
Сніжок розтає,
Вода річками збігає,
В балочках стає.

Вітер легенький з полудня віє,
Приніс він весну,
І твар всю неначе він будить
Із зимового сну.

Блискавка блисне у небі,
Грім гремить горою,
Дощ краплистий миє землю
Чистою водою.

Зелена травка землю вкрила,
Гай зазеленів,
Кузочки й мушки вродились
І бузок зацьвів.

Пташечки знова вернулись
З далекого краю
І тихенько розлетілись
По густому гаю.

Люди всюди прокинулись
Від зими дрімоти
І хутенько узяли ся
За свої роботи.

Дехто оре, дехто сіять,
А хто і до саду,
Дехто вівці гонить в поле,
А хто й за розсаду.

Всьо прокинулось, радіє
Теплою весною,
Що минули дні холодні
Разом із зимою.

Веселі дні наступили,
(Весна право має);
Сіє зеленю та цьвітом
Й літа дожидає.

Всьо довкола зазеленіло
І так ріжним зацвило,
Наче дівчина в віночку,
Виглядає всьо село.

Спів пташиний всюди чути,
А найбільше у гаю;
Всюди зелень, цьвіт пахучий,
Нечов в божім сє раю.

Хведір Бражник.

Ню Йорк, Н. Й., 1. цьвітня 1917.

ЧИ ДОБРЕ Є ВЧИТИ ДІТИ ХОДИТИ.

Перші проби дитини ходити або стояти є дуже часто штучно викликувані. Замісць спокійно очікувати, доки природа сама силою розвинення не скаже дитині пробувати стояти і ходити, то мама і тато що дня муштрують свою дитину, ставлять її на ноги, мимо того, що дитина ще за слаба, щоби могла вдержати ся на ногах.

Мамя і всі ті, що виховують діти, повинні памятати, що штучне викликуванє, щоби дитина стояла або ходила, відбиває ся дуже на здоровлю і розвитку дитини. Криві ноги і загальне ослабленє тіла є властне наслідками нерозсудности наших родин.

Кожда матір повинна зрозуміти (і після того строго поступати), що перші проби стояня і ходженя дитини треба віддати природі. Природа є найліпшим виховавцем. Вона покличе дитину стояти і ходити тоді, коли сили і здібність дитини є вже відповідні до сих задач і не заподіють їй ніякої шкоди.

Ніколи добра матір не повинна штучно вчити дитину стояти і ходити, бо відтак відвічальність за всі лихі наслідки спадає на матір.

Нікий.

ПРИТЧА ПРО ЧОЛОВІКА З ВЕЛИКИМ СЕРЦЕМ, А МАЛОЮ КИШЕНЕЮ.

Був собі раз чоловік, що мав велике серце, а малу кишеню.

Тим великим серцем любив він свій великий нарід і терпів великі болї, бо не міг йому помочи в його горю, бо мав велике серце, а малу кишеню.

— Господи! — нарікав нераз. — Даєш тому, що не хоче, а я так хочу, та що з того? — коли не можу. Хочу вивести мій рідний нарід з дому неволї і роботи і попровадити його у край веселий, між люд хрещений, але не можу того зробити, бо хоч маю велике серце, то мала в мене кишеня. Зменьши, о Господи! моє серце, а побільши кишеню, щоби я меньше хотів, а більше міг, бо що-ж варта тепер чоловік з малою кишенею? Чужі його не знають, а свої не поважають — такий вже час!

І як став він думати, як став гадати, так і вигадав.

— Збудую — каже — такий великий корабель, ніби Ноїв ковчег, і перевезу ним мій великий нарід з берега горя на беріг красшої долї. Провадив Мойсей Жидів, поведу і я своїх людий. Тільки Мойсей пустив ся пішки і тому не дійшов, а я поїду кораблем і заїду. Дрожіть же, гнобителї, бо чого не доказали наші вожди, політики, учені і артисти, того докажу я, перевізник мого народу з краю неволї до країни долї. Дрожіть, гнобителї, близький бо час, коли не будете мати над ким збиткувати ся, бо мій великий нарід переїде великим кораблем через велике море в країну великого щастя. Бачу вашу нестямненну лють, бачу дїдьчий перепуд у ваших вовчих очах, коли одної гарної днини довідаєте ся, що остатну вашу жертву перевіз великий перевізник за море.

Так думав чоловік з великим серцем і журив ся тільки, як довершити йому того богоугодного дїла, бо мав малу кишеню.

І поїхав він до дуже далекого міста і набрав ся там дуже великого розуму і впйшов на дуже велику торговицю, де торгували людьми, чи там (пек тобі!) кораблями і найшов там таких добрих людий, що прослезили ся, коли почули, яке то горе терплять земляки чоловіка з великим серцем, а малою кишенею. І сказали вони до него: „Збудуємо тобі корабель і назвемо його колишним іменем твого народу і перевезе він своїх земляків з берега неволї на беріг красної долї, а тебе зробимо великим перевізником”.

І зрадів чоловік з великим серцем, а малою кишенею, подякував добрим людям за їх добру волю і сказав, що приймає ся нового уряду, хоч він дуже, дуже тяжкий. (Бачите, чого то не зробить чоловік з великим серцем, а малою кишенею для свого рідного народу!).

І збудували торговцї живим товаром, чи там (пек тобі!) кораблями, великий корабель і назвали його так, як називав ся колись той нарід, що мав ним перевозити ся і була радість велика, бо ніхто не сподївав ся такої чести для такого нужденного народу.

І розбігли ся посли великого перевізника по всїх шляхах і роздорожах і закликали всїх покривджених і пригноблених, щоб кидали стару вітчину і втікали до нової щасливійшої.

— Дивіть ся! — казали вони. — Яка честь спала на вас. Рідний корабель вивезе вас з рідної землї і рідні люди рідними руками заладують вас, щоб побільшила ся мала кишеня рідних перевізників!”

І збігав ся народ зі всїх сторін і радував ся дуже, дивлячи ся на рідну напись на такім великім кораблі, що сунув ся по морі, як би шмат рідної землї обірвав ся і плив на стрічу долї.

А ще більше дивував ся народ, коли з того корабля без почти і без дроту полетїло від них працане до їх колишного господаря і коли той господар відповів їм без почти і без дроту: „Щасливої дороги!” (Що-ж иншого він і міг їм відповісти?)

А так дуже дивував ся народ, що забув і про колишні свої кривди і про теперішні насильства, котрих допускали ся на нїм корабельні урядники і служба. З великої радости деякі з них плакали і били головами о зелїзне поруче, деякі аж посивіли, а инші так високо скакали, що повпадали в море. (Забули, що навіть в радости треба задержати міру).

Чоловік з великим серцем на березї дивив ся за відпливаючим кораблем і радував ся в душі, а радував ся тим більше, бо чув, що серце його малїло, а кишеня росла. Чого не доказали що найбільші мужі, того докаже він, великий перевізник свого народу з країни горя до країни волї.

Так минали днї за днями, корабель їхав і вертав, возив нарід і возив, аж вивіз до останка. Тимчасом у вітчині чоловіка з великим серцем, а малою кишенею настала велика війна, гремїли гармати і лила ся кров, а земляки великого перевізника сидїли собі безпечно на другім березї моря і не бояли ся ніякої втрати, бо вони утратили там всьо. На їх рідній землї не було вже анї кривди, анї покривджених, лише самі кривдителї.

Аж одної дивної днини причалив корабель з дивною назвою до берега старої землї і сказав до великого перевізника: „Тепер на тебе черга!”

А він глянув на почорнїлі від сліз і зітхань стіни, на спрацьовані, окервавлені шруби і зітхаючи тяжко, промовив: „Я лишу ся тут!”

У него було маленьке серце, а велика кишеня; він вже богато міг, але нічого не хотів...

НАЙМЕНЬШЕ КУЛЬТУРНІ ЛЮДИ.

Найбільше диким, згля́дно зовсім первісним народом на сьвітї є тепер племя Кубу, що мешкає в нутрі лісів на великім острові Суматра, положенім на самім рівнику, на полудневий схід від Азії. Відкрив його учений Кемпен. Племя Кубу ділить ся на дві части, які значно ріжнять ся від себе. Одна галузь сего племени називає ся Орандж Кубу. Вони ісповідують магометанську віру, а займають ся рільництвом. Друга галузь сего племени се зовсім дикі люди, які ведуть кочуюче житє і проживають у величезних лісах на полудневій сторонї острова. З великим трудом вдало ся Кемпенови пізнати деякі подробиці житя сих людий, які мало що ріжнять ся від зьвірів.

Вони не мають сталих мешкань, а живуть громадами, наче родинами, та переносять ся заєдно з місця на місце. На ніч криють ся по печерах, або поміж галузями дерев, до яких привязують ся корою з гнучких дерев. Кемпен каже, що раз лиш вдало ся бачити одну родину, яка мешкала в буді під дахом, збудованим з поломаних гиляк дерева. Позатим не міг Кемпен добачити у Кубів ніякої будівляної штуки.

Племя Кубу є невеликого росту. Жінки сего племени дуже негарні, прямо відражаючі. Щодо умового розвитку то не доходять вони навіть до уровеня деяких інтелїґентнійших зьвірят. Їх одіж складає ся з кавалка шкіри, завішеної довкола паса. Одинокою їх зброєю є кусень заостреної галузи. Вони не знають ніяких стріл, ні лука. Домашних зьвірят анї домашної посудини не мають, і не знають; їх ціла праця полягає на вишукуваню поживи. Їдять усе, що можна зїсти. Мясо їдять сире. Великим присмаком для них є рід вужів, що живуть лише на острові Суматра. Понятя власности у тих людий нема. Не мають вони також понятя про якусь зорґанізовану силу, або про власть. Супружества заключають без ніяких обрядів, без ніякої форми. Дорастаючі дїти волочать ся громадою та творять знов нові громади. Кемпен не завважав серед Кубів ніяких релїґійних вірувань, навіть забобонів. Похоронні обряди, які стрінути можна навіть серед найдикших племен середної Африки, не звісні серед Кубів. Коли Куб умре, лишають його там, де впав або лежав. Вони ті племена між собою не зводять. Коли два племена стрічають ся, не поздоровляють ся зовсім, лиш переходять байдужно, як би нічого не замітили.

Чужі люди, передівсім Европейцї, викликують між племенем Кубу незвичайну трівогу. По тяжких зусилях вдало ся Кемпенови приглянути ся громадї Кубу. Бажаючи пізнати їх мову, зловив Кемпен одного Кубу. Та сей дрожав лиш зі страху і не видав зі себе ні голосу. Коли хотів його відфотографувати, він вирвав ся і утїк до своєї громади.